Europees Parlement
2024-2029

Commissie buitenlandse zaken

2025/2167(INI)

12.1.2026

ONTWERPVERSLAG

over de aanbeveling van het Europees Parlement aan de Raad, de Commissie en de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid over de 81e zitting van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties
(2025/2167(INI))

Commissie buitenlandse zaken

Rapporteur: Andrey Kovatchev

INHOUD

Blz.

ONTWERPAANBEVELING VAN HET EUROPEES PARLEMENT 3

TOELICHTING 8

BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT 9

ONTWERPAANBEVELING VAN HET EUROPEES PARLEMENT

aan de Raad, Commissie en de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid over de 81e zitting van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties
(2025/2167(INI))

Het Europees Parlement,

– gezien het Handvest van de Verenigde Naties,

– gezien het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU), en met name de artikelen 21, 34 en 36,

– gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), en met name de artikelen 208, 214 en 220,

– gezien de 80e zitting van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties,

– gezien resolutie 79/318 van de Algemene Vergadering van de VN van 18 juli 2025 over het VN80-initiatief,

– gezien resolutie ES-11/7 van de Algemene Vergadering van de VN van 24 februari 2025 over de bevordering van een alomvattende, rechtvaardige en duurzame vrede in Oekraïne,

– gezien resolutie 79/174 van de Algemene Vergadering van de VN van 17 december 2024 over de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging,

– gezien resolutie 79/1 van de Algemene Vergadering van de VN van 22 september 2024 over het Pact voor de Toekomst,

– gezien resolutie 65/276 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 10 mei 2011 over de deelname van de Europese Unie aan de werkzaamheden van de Verenigde Naties,

– gezien het verslag van de secretaris-generaal van de VN van 18 september 2025 getiteld “Shifting Paradigms: United to Deliver”,

– gezien het verslag van de secretaris-generaal van de VN van 4 september 2025 over herziene ramingen met betrekking tot de voorgestelde programmabegroting voor 2026 en de rekening voor steunverlening aan vredeshandhavingsoperaties in de periode 2025-2026,

– gezien het verslag van de secretaris-generaal van de VN van 31 juli 2025 getiteld “Report of the mandate implementation review”,

– gezien zijn aanbeveling aan de Raad van 9 juni 2021 over de 75e en 76e zitting van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties[1],

– gezien de conclusies van de Raad van 20 oktober 2025 over de verbetering van het strategisch partnerschap tussen de EU en de VN inzake vrede en veiligheid: gezamenlijke prioriteiten 2025-2028,

– gezien de conclusies van de Raad van 23 juni 2025 over de prioriteiten van de EU bij de VN tijdens de 80e zitting van de Algemene Vergadering van de VN, september 2025-september 2026,

– gezien de conclusies van de Raad van 27 januari 2025 over de prioriteiten van de EU in de VN-mensenrechtenfora in 2025,

– gezien de conclusies van de Europese Raad van 20 maart 2025,

– gezien artikel 121 van zijn Reglement,

– gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken (A10-0000/2025),

A. overwegende dat het in het huidige geopolitieke klimaat van cruciaal belang is de op regels gebaseerde internationale orde te handhaven en te versterken en de efficiënte werking van intergouvernementele organisaties te waarborgen;

B. overwegende dat het multilaterale systeem wordt geconfronteerd met toenemende bedreigingen, zoals de aanvallen van Rusland op de mondiale vredes- en veiligheidsarchitectuur, met inbegrip van de VN-Veiligheidsraad, de toenemende invloed van China en de op een nieuwe leest geschoeide deelname van de VS aan internationale organisaties, alsook bezuinigingen op financiering op kritieke gebieden zoals humanitaire hulp, onderwijs, gezondheid en vredesopbouw;

1. beveelt de Raad, de Commissie en de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid aan:

Vrijwaring en versterking van het multilateralisme

a) effectief multilateralisme met de VN als kern te blijven ondersteunen, het internationaal recht te bevorderen en te verdedigen en de regels en beginselen van het VN-Handvest te handhaven, met inbegrip van soevereiniteit, territoriale integriteit, politieke onafhankelijkheid, zelfbeschikking en bescherming van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden;

b) standvastig de eerbiediging, bescherming en verwezenlijking te blijven verdedigen van de universele mensenrechten, democratie, menselijke waardigheid, gelijkheid en de rechtsstaat, overeenkomstig de conclusies van de Raad van 2025 over de prioriteiten van de EU in de mensenrechtenfora van de VN;

[1] PB C 67 van 8.2.2022, blz. 150.

c) de essentiële rol van multilaterale organisaties als onmisbare platforms voor conflictoplossing en mondiaal bestuur te bevestigen;

Hervorming van het VN-stelsel

d) ambitieuze hervormingen van het VN-stelsel te ondersteunen en vooruitgang te boeken met de hervormingsagenda van VN80, om te zorgen voor een doeltreffendere, efficiëntere, transparantere, financieel duurzamere en responsievere VN die in staat is huidige en opkomende mondiale uitdagingen aan te pakken;

e) te pleiten voor een alomvattende hervorming van de VN-Veiligheidsraad, om deze doeltreffender, inclusiever, transparanter, democratischer en verantwoordelijker te maken, teneinde ervoor te zorgen dat hij beter de huidige mondiale realiteit weerspiegelt en de voorwaarden vast te stellen om het gebruik van het vetorecht strikt te beperken wanneer hiermee essentieel VN-optreden wordt geblokkeerd, met als doel het vetorecht in de toekomst volledig af te schaffen;

f) de lidstaten aan te moedigen hun acties binnen VN-organen en -agentschappen te coördineren en te werken aan een hervorming van het systeem van speciale VN-rapporteurs; de procedures vast te stellen om eventuele vooroordelen en inefficiënties die het mandaat van de VN-agentschappen in gevaar kunnen brengen, doeltreffend aan te pakken, en daarbij te zorgen voor een adequate doorlichting van en toezicht op het personeel en, in voorkomend geval, de verwijdering ervan;

g) de samenwerking met partners, zoals de Verenigde Staten, te blijven versterken, om consensus tot stand te brengen en een doeltreffende multilaterale orde te bevorderen;

h) te herinneren aan de verantwoordelijkheid van de VN-Veiligheidsraad om de internationale vrede en veiligheid te handhaven en ervoor te zorgen dat verantwoording wordt afgelegd voor schendingen van het internationaal recht, en na te gaan hoe de rol van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (AVVN) op dit gebied kan worden versterkt door gebruik te maken van een systeem van stemming met gekwalificeerde meerderheid zoals in de EU, waarbij resoluties van de AVVN die worden aangenomen met een meerderheid van twee derde van de leden die twee derde van de bevolking vertegenwoordigen, als bindend worden beschouwd;

Vrede en veiligheid

i) opnieuw hun veroordeling uit te spreken over de illegale aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne en de aanvallen van Rusland op de mondiale vredes- en veiligheidsarchitectuur, met inbegrip van de instrumenten van de VN-Veiligheidsraad; te pleiten voor een volledig staakt-het-vuren, om het lijden van burgers te verlichten, en voor een alomvattende, rechtvaardige en duurzame vrede voor Oekraïne, met inbegrip van solide veiligheidsgaranties op basis van het VN-Handvest en het internationaal recht, waarbij volledige

verantwoordingsplicht voor oorlogsmisdaden wordt gewaarborgd; de VN te ondersteunen bij het vaststellen van juridische mechanismen om bevroren Russische tegoeden te mobiliseren voor de wederopbouw van Oekraïne zonder de EU-lidstaten financiële lasten op te leggen;

j) hun bezorgdheid te uiten over het risico van toenemende confrontatie in het Midden-Oosten en de destabiliserende rol van Iran en zijn regionale bondgenoten; de diplomatieke inspanningen in multilaterale fora op te voeren en te streven naar nauwere samenwerking met de partners van de EU in de regio om de-escalatie, wederopbouw en zinvolle dialoog te ondersteunen; er bij alle actoren op aan te dringen hun verplichtingen uit hoofde van het internationaal recht na te komen, met het oog op een eerlijke, alomvattende en duurzame vrede op basis van de tweestatenoplossing;

k) diplomatieke inspanningen ondernemen om verdere escalatie in de Straat van Taiwan en de Zuid-Chinese Zee te voorkomen en zich te verzetten tegen iedere unilaterale verandering van de status quo; samen te werken met gelijkgestemde partners om de stabiliteit in de regio te versterken; te onderstrepen dat VN-resolutie 2758 niet de soevereiniteit van de Volksrepubliek China over Taiwan bepaalt, en de steun voor een betekenisvolle deelname van Taiwan aan internationale organisaties op te voeren;

l) te blijven samenwerken met de VN om mondiale veiligheidsuitdagingen aan te pakken door middel van conflictpreventie, bemiddeling, vredesopbouw en crisisbeheersing, in overeenstemming met het strategisch partnerschap tussen de EU en de VN inzake vrede en veiligheid; de essentiële rol van VN-vredesoperaties te erkennen en de evaluatie van de toekomst van deze operaties als hefboom te gebruiken om ervoor te zorgen dat zij worden aangepast aan het huidige veiligheidslandschap;

m) de ernstige risico's te onderkennen die voortvloeien uit een nieuwe wapenwedloop en de verzwakking van de wereldwijde ontwapeningsinspanningen, die grotendeels het gevolg zijn van de nucleaire opbouw van Rusland, China en Noord-Korea; de multilaterale kaders voor non-proliferatie en wapenbeheersing, alsook die voor de uitvoer van wapens en van goederen en technologieën voor tweeërlei gebruik, te blijven waarborgen en versterken; multilaterale instrumenten tegen de productie, de aanleg van voorraden en het gebruik van chemische en biologische wapens te bevorderen en te versterken;

Duurzame ontwikkeling en mensenrechten

n) een op mensenrechten gebaseerde aanpak te blijven integreren in duurzame ontwikkeling; te benadrukken dat de EU een toonaangevende rol speelt als grootste verstrekker van officiële ontwikkelingshulp ter wereld; de Global Gateway verder te benutten als duurzaam, transparant, democratisch en op waarden gebaseerd alternatief voor concurrerende infrastructuurinitiatieven, en als alternatief dat bijdraagt tot de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen, door wederzijdse groei, economische

activiteit en het scheppen van banen in partnerlanden te bevorderen en tegelijkertijd de strategische autonomie, de geopolitieke positie en de mondiale geloofwaardigheid van de EU te versterken;

o) ondubbelzinnig te bevestigen dat alle in VN-verdragen verankerde mensenrechten volledig moeten worden geëerbiedigd; de VN te verzoeken mondiale trends te veroordelen die deze rechten ondermijnen, waaronder de toenemende marginalisering van de mensenrechten en de krimpende ruimte voor het maatschappelijk middenveld;

p) prioriteit te geven aan de bestrijding van desinformatie, die wordt verspreid door middel van algoritmische versterking door grote onlineplatforms, het toenemende gebruik van grote taalmodellen zonder passende waarborgen, de uitbuiting ervan door kwaadwillige buitenlandse actoren en het feit dat grote technologiebedrijven hun verplichtingen uit hoofde van de bestaande wetgeving op dit gebied niet nakomen, waardoor de democratie en verkiezingsprocessen worden ondermijnd;

q) de bevordering van de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging te versterken en aan te dringen op krachtigere maatregelen ter bescherming van religieuze en andere minderheden, met inbegrip van christelijke gemeenschappen;

r) de inzet van de EU voor de bevordering van de mondiale gezondheid samen met partners te versterken;

°

° °

2. verzoekt zijn Voorzitter deze aanbeveling te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid.

TOELICHTING

Gezien de toenemende mondiale instabiliteit, de talrijke conflicten en crises en de toenemende bedreigingen voor het multilaterale stelsel is het van cruciaal belang de op regels gebaseerde internationale orde te handhaven en te versterken en de efficiënte werking van intergouvernementele organisaties te waarborgen. In het verslag wordt benadrukt dat een doeltreffende, op regels gebaseerde multilaterale orde met de VN als kern moet worden ondersteund, dat het internationaal recht moet worden bevorderd en verdedigd en dat de regels en beginselen van het VN-Handvest moeten worden gehandhaafd, en dat tegelijkertijd moet worden gewerkt aan een doeltreffendere, efficiëntere, transparantere, financieel duurzamere en responsievere VN die in staat is het hoofd te bieden aan huidige en opkomende mondiale uitdagingen.

In het verslag wordt herinnerd aan de inzet van de EU voor mensenrechten, duurzame ontwikkeling en multilaterale samenwerking, waarbij de nadruk wordt gelegd op de toonaangevende rol van de EU op het gebied van ontwikkelingshulp, haar steun voor de duurzameontwikkelingsdoelstellingen en de noodzaak om desinformatie tegen te gaan, de fundamentele vrijheden te beschermen en de vrijheid van godsdienst of overtuiging te handhaven. Er wordt ook in onderstreept dat het belangrijk is de VN-mandaten en -praktijken te moderniseren, om de doeltreffendheid, onpartijdigheid en geloofwaardigheid in het hele systeem te waarborgen.

Er wordt in gepleit voor het benutten van multilaterale samenwerking om de huidige uitdagingen, zoals de handhaving van de internationale vrede en veiligheid, de bestrijding van de verspreiding van massavernietigingswapens, de bevordering van duurzame ontwikkeling en de bevordering van de mensenrechten wereldwijd, beter aan te pakken.

BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT

Overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement verklaart de rapporteur in het verslag input te hebben opgenomen over aangelegenheden in verband met het onderwerp van het dossier die in het kader van de opstelling van het ontwerpverslag door hem is ontvangen van de volgende belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister[2] vallen, of van de volgende vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades:

1. Belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister vallen
2. Vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades

De bovenstaande lijst is opgesteld onder de exclusieve verantwoordelijkheid van de rapporteur.

De rapporteur verklaart dat aan natuurlijke personen die met hun naam en/of functie in de lijst worden vermeld privacyverklaring nr. 484 van het Europees Parlement (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do) is verstrekt, waarin de voorwaarden voor de verwerking van hun persoonsgegevens en de rechten in verband met die verwerking worden toegelicht.

[2] Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).